

Załącznik Nr 2 do Statutu Zespołu Szkół Publicznych Nr 3

Program Profilaktyki

realizowany
w Zespole Szkół Publicznych Nr 3 z Oddziałami Integracyjnymi
w Żyrardowie

w roku szkolnym 2016/2017

Program Profilaktyki funkcjonuje na podstawie Rozporządzenia Ministra Edukacji i Sportu z dnia 31 stycznia 2002 roku w sprawie ramowych statutów Publicznego Przedszkola oraz Publicznych Szkół (Dz. U. Nr 10, poz. 96 z 2002r.) z późniejszymi zmianami i nakłada na szkołę obowiązek prowadzenia działań dostosowanych do potrzeb rozwojowych uczniów oraz potrzeb danego środowiska.

Ponadto program zawiera priorytety rządowego programu „Bezpieczna i przyjazna szkoła” do realizacji w latach 2014 – 2016 oraz wytyczne Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii.

Bardzo ważnym miejscem do prowadzenia różnorodnych działań profilaktycznych jest szkoła ponieważ:

- szkoła jest miejscem intensywnego rozwoju w zakresie funkcjonowania interpersonalnego i społecznego w grupie rówieśniczej,
- szkoła jest miejscem działalności zadaniowej uczniów, a więc ujawnia lub wyzwala trudności dzieci i młodzieży związane z przyjmowaniem odpowiedzialności za własne życie,
- szkoła jest miejscem konfrontacji autorytetów i kształtowania się poczucia własnej tożsamości ucznia,
- szkoła wypełnia znaczną część aktywnego życia dzieci i młodzieży,
- szkoła pozwala na łatwy dostęp do środowiska dzieci i młodzieży i sprawną organizację prowadzonych działań,
- szkoła jest miejscem kształtowania postaw i wychowania do wartości.

Działania profilaktyczne realizowane w naszej szkole mają za zadanie uświadamianie uczniom własnego rozwoju w poczuciu bezpieczeństwa, obecności osób bliskich, w zdrowej kondycji fizycznej i bez różnego typu uzależnień.

Program profilaktyki obejmuje następujące działy:

- **Profilaktyka ogólnowo-wychowawcza,**
- **Profilaktyka patologii w grupie rówieśniczej,**
- **Bezpieczeństwo.**

- **Promowanie zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży.**

Program realizowany jest w następujący sposób:

- poprzez programy profilaktyczne skoncentrowane wokół konkretnych celów i zadań,
- działania zintegrowane z programem wychowawczym szkoły,
- działania incydentalne, będące formą odpowiedzi na konkretne wydarzenia zaistniałe w szkole lub środowisku.

W ramach programu profilaktyki realizowane będą elementy programów wychowawczo – profilaktycznych „Spójrz inaczej” oraz „Spójrz inaczej na agresję” autorstwa A. Kołodziejczyk, E. Czerniewskiej, T. Kołodziejczyk (część nauczycieli naszej szkoły została przeszkolona do realizacji tego programu), elementy zajęć programu psychologicznego „Nasze spotkania” autorstwa Marii Król-Fijewskiej i Piotra Fijewskiego oraz element Rządowego programu „Bezpieczna i przyjazna szkoła”. Programy te zakładają realizację następujących celów wychowawczo-profilaktycznych:

- Profilaktyka dysleksji,
- Budowanie pozytywnej samooceny,
- Nauka o emocjach oraz sposobach konstruktywnego radzenia sobie z nimi,
- Mechanizmy pracy w grupie i współdziałania z innymi,
- Upowszechnianie idei akceptacji różnorodności uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
- Kształtowanie pozytywnych relacji w grupie,
- Podnoszenie poziomu kultury osobistej,
- Edukacja na temat zjawisk przemocy i agresji – przyczyn, mechanizmów, skutków, sposobów przeciwdziałania,
- Profilaktyka agresji i przemocy, w tym cyberprzemocy,
- Profilaktyka uzależnień od gier komputerowych, Internetu i hazardu,
- Edukacja na temat skutków używania alkoholu, nikotyny, środków psychoaktywnych,
- Angażowanie rodziców do współpracy z wychowawcami i szkołą,
- Preorientacja zawodowa klas gimnazjalnych,
- Promowanie zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży.

I.	Profilaktyka ogólnowo-wychowawcza			
Lp.	Cele edukacyjne	Sposób realizacji	Klasa	Odpowiedzialni
1.	Profilaktyka dysleksji			
	- Konsultacje logopedyczne i psychologiczne w celu rozpoznania rodzaju i wielkości problemów dziecka	Spotkania indywidualne po uzgodnieniu z wychowawcą klasy.	Cała szkoła.	Logopedzi, psychologzy
	Diagnoza przyczyn niepowodzeń szkolnych uczniów kl. I szkoły podstawowej	Diagnoza ryzyka dysleksji Skalą Ryzyka Dysleksji (SRD-6)	Kl. I	Wychowawcy kl. I, pedagodzy
		Badanie baterią metod diagnozy przyczyn niepowodzeń szkolnych u dzieci ośmioletnich (bateria - 8S)	Kl. II, III	pedagodzy
	Diagnoza ryzyka i przyczyn trudności edukacyjnych u uczniów szkoły podstawowej i gimnazjum	Badanie baterią metod diagnozy przyczyn niepowodzeń szkolnych u uczniów gimnazjum (bateria 10/12S, bateria GIM-S)	Klasy IV – VI, Klasy I i II gimnazjum	pedagodzy
		Szkolny konkurs dyslektyczny pt. "Portret sławnego dyslektyka".	Cała szkoła.	Logopeda, pedagog
	Podnoszenie samooceny i dostrzeganie własnej wartości			
	- Zapewnienie warunków do harmonijnego rozwoju fizycznego i psychicznego oraz zachowań pro-zdrowotnych.	Zapewnienie opieki, konsultacje specjalistyczne, w zależności od potrzeb dzieci. Indywidualne podejście do każdego ucznia. Propagowanie zdrowego trybu życia.	Cała szkoła.	Pedagog, wychowawcy, psycholog, pielęgniarka, nauczyciele świetlicy

- Zapewnienie opieki i wspomaganie rozwoju dziecka w przyjaznym, bezpiecznym i zdrowym środowisku, w poczuciu więzi z rodziną.	Stała współpraca z rodzicami i opiekunami. Włączanie rodziców w życie klasy, szkoły.	Cała szkoła	Dyrektor, wychowawcy, nauczyciele
	Psychoedukacja dla rodziców na temat postaw rodzicielskich i ich wpływu na zachowanie dzieci w domu i w szkole.	Cała szkoła	Psycholodzy
- Stwarzanie warunków do rozwijania samodzielności, obowiązkowości, podejmowania odpowiedzialności za siebie i najbliższe otoczenie.	Organizowanie wycieczek szkolnych i wyjazdów na „zielone” i „białe” szkoły. Rozwijanie samodzielności w samoobsłudze. Dbanie o ład i porządek w klasie i szkole. Praca na godzinach wychowawczych.	Cała szkoła	Wychowawcy, pedagog, nauczyciele świetlicy
- Stwarzanie warunków do indywidualnego i grupowego działania na rzecz innych dzieci.	Przygotowanie imprez okolicznościowych dla rodziców, rówieśników i młodszych dzieci. Udział w akcjach na rzecz innych dzieci w szkole, mieście i w kraju.	Cała szkoła	Wychowawcy, rodzice, nauczyciele
- Przybliżenie problemów i potrzeb dzieci niepełnosprawnych (klasy integracyjne), chorych, osób starszych.	Tworzenie więzi z rówieśnikami, opieka nad rówieśnikami, uczniami niepełnosprawnymi Współpraca z Przedszkolem Integracyjnym i Ośrodkiem Szkolno-Wychowawczym – wspólne organizowanie imprez.	Cała szkoła	Wychowawcy, pedagog, psycholog, nauczyciele wspierający
- Profilaktyka: <ul style="list-style-type: none"> ▪ antynikotynowa, ▪ antyalkoholowa, ▪ antynarkotykowa (nowe zjawiska – dopalacze) 	Pogadanki, dyskusje, prezentacje; Kształtowanie postaw asertywnych	Klasy I, V, klasy IV, klasy I, II, III gimnazjum.	Wychowawcy, pedagog, psycholog w czasie zajęć indywidualnych
- Adaptacja do nowego środowiska szkolnego.	Warsztaty, konsultacje, zajęcia integrujące grupę.	Klasy IV i I gimnazjum	Wychowawcy, pedagog, psycholog
- Rozwój kultury osobistej.	Ćwiczenia grupowe, drama – dostarczenie pozytywnych wzorców reagowania na agresję	Klasy I gimnazjum	Wychowawcy, nauczyciele
- Rozwijanie świadomości uczuć własnych.	Warsztaty, ćwiczenia grupowe	Klasy I i II gimnazjum	Pedagog, psycholog

	- Kształtowanie poczucia własnej wartości.	Warsztaty, wycieczki, olimpiady, konkursy, zajęcia pozaszkolne	Klasy I i II gimnazjum	Wychowawcy, nauczyciele
	- orientacja zawodowa.	Zajęcia warsztatowe aktywizujące do wyboru przyszłego zawodu pt. „Kim być, czego chcieć”	Klasy III gimnazjum	Psycholog, pedagog z poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, wychowawcy, zaproszenie specjalistów z zewnątrz
		Ankiety, kwestionariusze zainteresowań	Klasy III gimnazjum	Psycholog, pedagog, wychowawcy
	- Zawodoznawstwo.	Warsztaty, pogadanki z wychowawcami	Klasy III gimnazjum	Wychowawcy
II.	Profilaktyka patologii w grupie rówieśniczej			
1.	Przeciwdziałanie agresji i wdrażanie do dbałości o własne prawa i do poszanowania innych.			
	Uczestnictwo w grupie: - Integracja zespołu klasowego i międzyklasowego, - Zapoznanie dzieci z zasadami, normami i regułami warunkującymi prawidłowe funkcjonowanie w klasie i szkole.	Gry i zabawy integracyjne, pogadanki, imprezy i wycieczki	Klasy I	Wychowawcy
	- Budowanie poczucia więzi z podstawowymi grupami społecznymi - rodzina, klasa.	Ćwiczenia grupowe, pogadanki na zajęciach zintegrowanych, imprezy klasowe i szkolne, wspólne zabawy z rodzicami.	Klasy II	Wychowawcy, rodzice

- Uświadamianie uczniom znaczenia uczestnictwa różnych grupach – klasa, rodzina (znaczenie pomocy, przyjaźnie, itp.)	Ćwiczenia grupowe, pogadanki	Klasy III	Wychowawcy
- Kształtowanie umiejętności budowania prawidłowych relacji interpersonalnych.	Elementy bajkoterapii	Klasy I-III szkoły podstawowej, oddziały zerowe	Psycholog, pedagog, nauczyciel bibliotekarz
- Radzenie sobie z przemocą i agresją oraz z odrzuceniem przez grupę. Znaczenie podobieństw i różnic między ludźmi.	Dyskusje, pogadanki, ćwiczenia grupowe, filmy edukacyjne.	Klasy IV	Wychowawcy, pedagog, psycholog
- Wpływ różnych grup na jednostkę. Umiejętność współdziałania w grupie.	Pogadanki, ćwiczenia grupowe.	Klasy V	Wychowawcy
- Wpływ grup na postawy i zachowania ich członków – problem namawiania, umiejętność odmawiania, przyjaźń i wzajemna pomoc.	Pogadanki, ćwiczenia grupowe, drama.	Klasy VI	Wychowawcy
- Odpowiedzialność prawna uczniów i rodziców w różnych sytuacjach.	Prowadzenie zajęć z zakresu edukacji prawnej dla uczniów i rodziców, dotyczących min. konsekwencji prawnych stosowania różnych form przemocy, niezrealizowania obowiązku szkolnego, itp.	Cała szkoła	Wychowawcy, pedagogzy, przedstawiciele policji i straży miejskiej.
Postrzeganie siebie i rozumienie swoich uczuć:			
- Rozpoznawanie i nazywanie uczuć oraz dostrzeganie podobieństw i różnic między ludźmi	Pogadanki, ćwiczenia grupowe	Klasa III	Wychowawcy

- Dostrzeganie własnej wyjątkowości i niepowtarzalności oraz dostrzeganie i akceptowanie podobieństw i różnic w gronie rówieśniczym. Umiejętność radzenia sobie w trudnych sytuacjach: zaczepki, kłótnie, skarżenia, itp.	Pogadanki, ćwiczenia grupowe, teatrzyki o tematyce profilaktycznej, zabawy integracyjne	Klasy II	Wychowawcy
- Doskonalenie komunikacji: umiejętność mówienia o swoich uczuciach oraz poznawanie sposobów wpływania na własne uczucia.	Pogadanki, ćwiczenia grupowe, elementy bajkoterapii	Klasy III	Wychowawcy, pedagog
- Uświadamianie uczniom roli uczuć w kontaktach z innymi oraz kształtowanie umiejętności radzenia sobie z trudnymi uczuciami. Kształtowanie samoświadomości (sukcesy, mocne strony) i umiejętności doceniania innych osób.	Pogadanki, ćwiczenia grupowe, teatrzyki o tematyce profilaktycznej, zabawy integracyjne.	Klasy IV	Wychowawcy
- Potrzeby i ich zaspokajanie. Umiejętność odróżniania potrzeb od zachcianek. Skutki obniżania czyjegoś poczucia wartości.	Pogadanki, ćwiczenia grupowe, drama	Klasy V	Wychowawcy
- Radzenie sobie z trudnymi emocjami: złość, lęk, niepokój. Korzyści płynące z pozytywnej samooceny.	Pogadanki, ćwiczenia grupowe, rozmowy indywidualne	Klasy VI	Wychowawcy, pedagog, psycholog
- Rozpoznawanie i nazywanie uczuć innych osób.	Ćwiczenia, pogadanki, warsztaty, teatrzyki profilaktyczne	Klasy I gimnazjum	Wychowawcy, psycholog, pedagog

	- Rozbudzanie świadomości roli uczuć swoich i drugiej osoby w kontaktach interpersonalnych.	Warsztaty, filmy edukacyjne, pogadanki, drama	Klasy I gimnazjum	Pedagog, psycholog
	- Psychologia procesów grupowych- wybrane zagadnienia.	Kształtowanie postaw asertywnych, umiejętność rozpoznawania manipulacji, nacisku; określanie własnej postawy i umiejętność jej obrony	Klasy III gimnazjum	Pedagog, psycholog
	Umiejętność konstruktywnego rozwiązywania problemów:			
	- Kształtowanie umiejętności rozwiązywania problemów.	Pogadanki, ćwiczenia grupowe, ćwiczenia dramowe	Klasy III	Wychowawcy
	- Potrzeba rozważenia i sprawdzenia konsekwencji podejmowanych decyzji. Wskazanie na możliwość zmiany podjętych decyzji.	Pogadanki, ćwiczenia grupowe	Klasy IV	Wychowawcy
	- Wspólne rozwiązywanie problemu klasowego. Znaczenie informacji dla podejmowania decyzji. Podejmowanie ryzykownych decyzji.	Pogadanki, ćwiczenia grupowe, modelowanie sytuacji problemowych	Klasy V	Wychowawcy
	- Konflikty i sposoby ich rozwiązywania. Zdobywanie umiejętności ważnych przy podejmowaniu decyzji.	Pogadanki, ćwiczenia grupowe, drama	Klasy VI	Wychowawcy
	- Rozpoznawanie sytuacji wzbudzających uczucia stresu i niepokoju.	Pogadanki, warsztaty, kwestionariusze, spotkania indywidualne	Klasy I gimnazjum	Psycholog, pedagog, wychowawcy
	- Rozbudzanie samoświadomości i umiejętności kontrolowania własnej reakcji na stres	Pogadanki, spotkania indywidualne, warsztaty, indywidualna psychoedukacja	Klasy I gimnazjum	Psycholog, pedagog, wychowawcy

	Wdrażanie programów profilaktycznych ukierunkowanych na rozwiązywanie konfliktów z wykorzystaniem metody mediacji i negocjacji.	Zbieranie i analizowanie zewnętrznych ofert programów profilaktycznych. Realizacja w/w programów w zależności od posiadanych środków.	Klasy gimnazjum	Edukatorzy zewnętrzni.
2.	Kształtowanie postaw promujących zdrowy tryb życia			
	- Uświadamianie znaczenia prawidłowego odżywiania – umiejętność rozpoznawania i unikania substancji trujących.	Pogadanki, filmy edukacyjne	Klasy I	Wychowawcy
	- Uświadamianie dzieciom jak ważne jest dbanie o własne zdrowie i że można być z tego dumnym.	Pogadanki, konkursy profilaktyczne, propagowania zdrowego trybu życia poprzez degustacje wspólnie przygotowanych potraw.	Klasy II	Wychowawcy
	- Uświadamianie potrzeby dbania o zdrowy styl życia, higienę, zdrowe odżywianie, potrzebą ruchu i wypoczynku.	Pogadanki, spotkanie z pielęgniarką, przedstawienie alternatywnych form spędzania wolnego czasu (sport, kultura), udział w kampanii „Zachowaj trzeźwy umysł”	Klasy III	Wychowawcy
	- Rozpoznawanie własnych potrzeb i przyzwyczajzeń, zmiana nawyków szkodliwych dla zdrowia. Wartość zdrowego stylu życia. Substancje szkodliwe dla organizmu – przyczyny palenia papierosów.	Pogadanki, filmy edukacyjne	Klasy IV	Wychowawcy, pedagog
	- Wpływ nikotyny i alkoholu na organizm. Wpływ najbliższego otoczenia na decyzje dotyczące palenia.	Pogadanki, filmy edukacyjne	Klasy V	Wychowawcy, pedagog

	- Przyczyny picia alkoholu i zażywania narkotyków. Ukazywanie zagrożeń wpływających z picia alkoholu przez dzieci i młodzież - skutki uzależnienia.	Pogadanki, filmy edukacyjne, spotkania ze specjalistami od uzależnień	Klasy VI	Wychowawcy, pedagog
III.	Bezpieczeństwo			
	- Zapoznanie z dokumentami regulującymi status prawny dziecka.	Prawa i obowiązki ucznia, Konwencja Praw Dziecka – pogadanki, prezentacje, dyskusje	Cała szkoła	Wychowawcy
	- Wdrażanie do gotowości niesienia pomocy.	Nauka umiejętności udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej – program pt. Ratujemy i uczymy ratować”.	Klasy III	Nauczyciele, którzy ukończyli kurs
	- Stwarzanie warunków do kształtowania zachowań sprzyjających zdrowiu i bezpieczeństwu.	Ankieta na temat bezpieczeństwa na terenie szkoły, szczegółowa analiza wyników	Klasy III, V, VI	Pedagog
	- Poznawanie zagrożeń cywilizacyjnych: cyberprzemoc, stalking oraz nabycie umiejętności właściwego zachowania w sytuacji zagrożenia	Pogadanki, filmy edukacyjne	Cała szkoła	Wychowawcy, nauczyciele informatyki

	- Rozpoznawanie zagrożeń i umiejętność reagowania na nie.	Informacje, jak unikać potencjalnie niebezpiecznych substancji, przedmiotów i osób. Możliwość szukania pomocy w trudnych sytuacjach u odpowiedzialnych dorosłych. Informowanie dorosłych o wszystkim, co zagraża zdrowiu i bezpieczeństwu dzieci. Współpraca z Komendą Powiatową Policji. Terroryzm.	Cała szkoła	Wychowawcy, pedagog, lekarz, policjant
		Badanie ankietowe postrzegania zagrożeń we współczesnym świecie oraz zapotrzebowania co do oddziaływań profilaktycznych w szkole wśród uczniów	Kl. IV-VI Klasy I-II gimnazjum	Psycholodzy wychowawcy
	- Monitoring wizyjny jako sposób na poprawienie bezpieczeństwa w szkole.	Pogadanki, lekcje pogładowe	Klasy IV, klasy I-III gimnazjum	Wychowawcy
	- Znajomość instytucji udzielających pomocy w sytuacji zagrożenia życia, bezpieczeństwa, zdrowia.	Informacje nt. miejscowych: Komendy Policji, Straży Miejskiej, Straży Pożarnej, komórki Obrony Cywilnej i ich zadań; spotkanie z przedstawicielami w/w instytucji.	Klasy I gimnazjum	Wychowawcy, pedagog
	- Bezpieczeństwo na drodze, podczas gier i zabaw, pierwsza pomoc w niektórych przypadkach.	Pogadanki na temat znajomości zasad bezpiecznego poruszania się po drogach.	Cała szkoła	Wychowawcy
		Udział w spektaklach profilaktycznych. Udzielanie pierwszej pomocy.	Klasy I-III	Dyrektor, wychowawcy
		Wychowanie komunikacyjne – przygotowanie do egzaminu na kartę rowerową.	Klasy V-VI	Nauczyciele techniki

	Zapoznanie z tematyką mniejszości narodowych w Polsce	Rozmowy edukacyjne na lekcjach wychowawczych na temat uchodźców, imigrantów, zjawiska migracji ludności na świecie, obaw dotyczących obcokrajowców, lekcje wiedzy o społeczeństwie	Klasy VI, uczniowie gimnazjum, klasy II gimnazjum podczas lekcji WOS	Wychowawcy, nauczyciele WOS
IV.	Promowanie zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży			
	Profilaktyka antytytoniowa	Realizacja programu pt. „Proszę nie pal przy mnie”	Klasy III	Pedagog
		Realizacja programu pt. „Znajdź właściwe rozwiązanie”	Klasy V	Pedagog
		Wpływ nikotyny na organizm młodego człowieka	Klasy I gimnazjum	Pedagog
	Profilaktyka uzależnień	Uzależnienie jako śmiertelna choroba	Klasy I – III gimnazjum	Pedagog
	Propagowanie aktywnego spędzania wolnego czasu (zajęcia sportowe, artystyczne, aktywność sportowa, wolontariat, itp.)jako alternatywę do gier komputerowych, telewizji, Internetu.	Zajęcia edukacyjne na temat sposobów spędzania wolnego czasu, jak rozwijać swoje zainteresowania. Przekazywanie informacji na temat zajęć dodatkowych na terenie miasta. Angażowanie uczniów w dodatkowe zajęcia w szkole, wolontariat. Zagospodarowanie czasu wolnego, ze szczególnym uwzględnieniem aktywności fizycznej.	Cała szkoła	Wychowawcy

	Podejmowanie działań w celu zwiększenia zaangażowania uczniów w zajęcia wychowania fizycznego	Analiza zwolnień z zajęć wychowania fizycznego, pogadanki i prelekcje na temat wpływu aktywności fizycznej na właściwy rozwój. Zagospodarowanie czasu wolnego, ze szczególnym uwzględnieniem aktywności fizycznej.	Klasy IV – VI, gimnazjum	Nauczyciele wychowania fizycznego, pielęgniarka szkolna
	Podejmowanie działań edukacyjnych na temat zdrowego stylu odżywiania się .	Spotkania z dietetykiem i pielęgniarką szkolną. Świadomy wybór produktów stanowiących podstawę odżywiania.	Klasy II – VI, gimnazjum	Wychowawcy, nauczyciele

Program opracowany przez:
mgr Grażynę Stańczyk
mgr Annę Rzeczkowską
mgr Magdalenę Bylicę -Pawlak
mgr Annę Mrówczyńską
mgr Beatę Borowiec-Janczak
mgr Małgorzatę Kowalczyk
mgr Marcina Szymańskiego
mgr Małgorzatę Kowalczyk